

Tình hình của phản ứng Afghanistan đã có nhiều cuộc thi đấu nhưng dù vậy vẫn còn nhiều thách thức

Những ngày đầu năm 2011 này, cộng đồng giới đang hướng về Trung Đông và các nước Bắc Phi, nơi cuộc cách mạng hoa hồng đang lan rộng.

AFP photo /Phản ứng Tunisia là cuộc họp với gia đình các tù nhân chính trị Hồi giáo được thả
chính hôm 13/3/2011 tại Tunis với khẩu hiệu: "Tra trả là điều ác, hãy lên tiếng!"

Tại Tunisia, Ai Cập đến Libi, hàng ngàn người dân đã xuống đường để biểu tình đòi đổi mới và dân chủ. Phản ứng các nước Trung Đông cũng tham gia tích cực vào các cuộc biểu tình đòi quyên rũ bất chấp những nguy hiểm đến tính mạng.

Nhãng dißn bißn này đät ra câu hßi lißu chúng ta cò thä hy vãng vào nhãng thay đäi lßn vã quyßn cãa phãn tßi các nßc Trung Đông và châu Phi trong thßi gian tßi?

Phãn xuãng đßng ...

Lãa cháy, khói bãc cao và nhãng đoàn ngßi bißu tình hò to nhãng khãu hißu chãng chính phã, đòi quyßn lßi trên các đßng phã cãa Libi là nhãng hình ßnh đang tràn ngãp trên youtube và các phãng tißn truyßn thông đäi chúng nhißu ngày qua.

Rät nhißu trong sß các đßn bãng video này đän tß nhãng nguãn không thä xác đänh do viãc cãt đät liên lßc giãa Libi và thã giãi bên ngoài tß khi cuãc nßi dãy cãa ngßi dân xãy ra tßi quãc gia này.

Cuãc nßi dãy cãa ngßi dân các nßc Trung Đông và Bãc Phi bät đäu tßi Tunisi tß cuãi năm ngoßi đän nay vãn đßc biät đän vãi cái tên cuãc cách mãng hoa lßi, đã kéo theo nhãng ngßi phãn Trung Đông xuãng đßng bißu tình đòi quyßn lßi.

“Chúng ta đã thãy nhãng câu chuyãn quã cãm cãa phãn tßi các nßc Trung Đông trong nhißu tußn qua. Hã đòi hßi rãng tßng nßi nßi cãa hã phãi đäc lßng nghe”/Bà Hillary Clinton

Nhãng ngßi phãn vãi khãn trãm kín đäu, cò ngßi chã hã đôi mãt, giãng cao nhãng khãu hißu viãt bãng chã rãp nhiät tình hò to nhãng đòi hßi cãa mình trên đßng phã, bät chãp nhãng hißm nguy.

Trã lßi phãng vãn cãa hãng truyßn hình ABC Mã, mãt phãn tham gia bißu tình ß Benghazi, Libi đã nói cò thä cô và nhãng ngßi phãn khác sß thiät mãng nhãng lßch sß sß không bao giã chãt. Nhãng ngßi phãn tham gia bißu tình tß hào vãi đã dãm đäng lßn nói đäu mà hã tin và đäu này sß giãp làm thay đäi tßng lai cãa hã.

Đây là lßn đäu tiän nhãng ngßi phãn Libi đä ra đßng bißu tình đã chãng lßi sß cãm quyßn

của a tởng thởng đởc tài Moammar Gaddafi trong suở t 42 năm qua.

ở Nhởng ngởng ở biởu tình cở m bở c chân dung cở a Neda Soltani, mở t phở nở bở gở t trong mở t cuở c biởu tình ở Iran ngày 28 tháng 6 năm 2009. AFP photo

Nhởng gì đang điởn ra tở i Trung đởng trong nhởng ngày đở u năm 2011 cũng làm ngởng ở ta nhở i hình ở nh cở a cô gái trở Neda bở bở n chở t trên đở ở ng phở Tehran cở a Iran vào năm 2009 khi cô tham gia vào đởàn biởu tình chở ng lở i kở t quở bở u cở đở ở c cho là gian lở n mà theo đở tở ng thở ng Mahmoud Ahmadinejad thở ng cở.

Hình ở nh cô ngở xuở ng đở làm cở thở giở i chú ý và cô đở đở c coi là tiở ng nói cở a ngởng ở dân Iran.

Phát biởu nhân đở p lở trao giở i thở ở ng đởng cở m cho nhở ng phở nở tiởu biởu cở a thở giở i hôm mùng 8 tháng 3 vở a qua, Ngoở i trở ở ng Hoa Kở Hillary Clinton đở ca ngở i nhở ng ngởng ở phở nở tở i Trung Đởng và Bở c Phi. Bà nói:

"Chúng ta đở thở y nhở ng câu chuyởn quở cở m cở a phở nở tở i các nở ở c Trung Đởng trong nhiở u tuở n qua. Hở đởi hở i rở ng tiở ng nói cở a hở phở i đở ở c lở ng nghe. Và trong nhở ng tháng năm tở i, phở nở tở i các nở ở c Ai Cở p, Tunisi và các quở c gia khác sỏ có các quyở n cũng giở ng nhở đởn ởng đở làm lở i chính phở ở nở ở c mình."

Ngoßi trßng Hillary Clinton cũng nhßc đßn nhßng ngßi phßn Ai Cßp đã đßng lên đòi đßc quyßn tham gia tích cßc hßn trong quá trình chuyßn giao sang dân chủ tßi nßc này kß sau khi tßng thßng Husni Mubarak bßt đß hßi tháng 2 vßa qua. Bà nói:

"Tußn trßc, mßt nhóm phßn Ai Cßp đã viãt thß lên ßy ban hißn pháp nßc này và hßi rßng tßi sao không có mßt chuyên gia nßc có tißng nào cßa Ai Cßp đßc tham gia vào vißc soßn thßo hißn pháp sßa đßi.

Chúng ta sß tißp tßc theo dõi nhßng đißn bißn đang đißn ra tßi đây và cß thß gißi sß tißp tßc dõi theo. Bßn thân nhßng ngßi phßn xßng đáng đßc có đßi đißn tham gia đßa ra các lßa chßn, mà nhßng lßa chßn này sß có ßnh hßng đßn chính cußc sßng cßa hß, cßa con cái hß dù đó là chính phß nào đi chßng nßa."

Cho đßn lúc này, vßn chßa có mßt phßn nào đßc chßn vào ban soßn thßo hißn pháp mßi cßa Ai Cßp.

... đòi quyßn lßi

Cùng vßi nhßng thay đßi đang đißn ra tßi đây, ngßi ta cũng đang bßt đßu nói đßn các quyßn khác cßa phßn đßo hßi liên quan đßn vißc đißn gißi lußt cßa đßo hßi đßa theo kinh Quran.

Tßi các qußc gia hßi giáo, vißc đißn gißi các lußt này thßng không đßng nhßt. Nói ví dß nhß đß tußi kßt hôn cßa nß gißi ß Maroc đßc quy đßnh là 18 nhßng tßi ß rßp Saudi thì bé gái 8 tußi đã có thß kßt hôn vßi ngßi đàn ông lßn hßn mình rßt nhißu tußi.

Cußc cách mßng hoa lßi tßi các nßc Trung đßng khißn chính phß mßt sß nßc phßi thay đßi.

Cũng chính vì lý do này mà ngßi ta cũng không khßi đßt ra câu hßi vß khß năng mßt sß quyßn cßa ngßi phßn tßi đây sß bß thay đßi theo chißu hßng xßu đi so vßi trßc đây mßt khi các nhóm hßi giáo cßc đoan có tißng nói trong chính quyßn.

Đi n hình là Tunisia, n c đ c coi là đã có nh ng ti n b nh t đ nh trong vi c gi i phóng ph n tr c kia.

Ph n Tunisia có quy n đ c ly d ngang v i nam gi i, không ch p nh n đa thê, đ c ti p c n v i các bi n pháp tránh thai và th m chí m t s tr ng h p nh t đ nh còn đ c quy n phá thai.

T i Tunisia, m t s nhóm Hồi giáo đã b t đ u lên ti ng đòi ph i thay đ i nh ng quy n này c a ph n .

Cô Bibi Ayesha v i m t cái mũ i g và n c i r ng r trên g ng m t xinh đ p. Photo courtesy of Grossman Burn Foundation

Khi nói đ n nh ng thay đ i đang di n ra t i Trung Đông và quy n c a ng i ph n t i đây, ng i ta cũng không th không nói đ n Afghanistan, đ t n c đã b chi n tranh tàn phá trong nhi u năm qua, m c dù đây không ph i là qu c gia ch u nh h ng c a cu c cách m ng hoa lại.

Năm 2010, người dân nhiều nước trên thế giới hẳn không quên câu chuyện của Bibi Ayesha, cô gái trẻ xinh đẹp người Afghanistan bị chứng hành hạ, cắt mũi, cắt tai. Hình ảnh của cô đã được đưa lên trang bìa của tạp chí Time của Mỹ. Cô là một trong vô số những người nhân quyền của chế độ Taliban hà khắc.

Những người phản đối Afghanistan ngày nay cũng đang tham gia tích cực vào những thay đổi đang diễn ra tại đây.

Trong số 10 người được trao giải dũng cảm năm nay, cũng có một người đến từ Afghanistan.

Cô là Maria Bashir, công ty viên trực tiếp thu thập văn phòng tin tức người lý ở quận Herat. Cô đã phải trải qua một thời gian sống dưới chế độ Taliban hà khắc. Cô không được làm việc, nhà cô bị đốt cháy, cuộc sống của cô và các con trẻ ngày xuyên bị đe dọa.

Nhưng cô đã dũng cảm thách thức các lập luận bí mật cho những phản đối, và cô gái trẻ Afghanistan tại nhà mình.

Sau khi chế độ Taliban bị đánh đổ, cô đã lấy lại vị trí của mình trở về kia là công ty viên đi đầu tra. Và vào năm 2006, cô được bầu là công ty viên trực tiếp của quận Herat. Và cô vẫn tiếp tục làm việc vì quyền lợi của phụ nữ Afghanistan. Cô cho biết quy định của phụ nữ Afghanistan ngày nay đã có nhiều cải thiện. Cô Maria Bashir nói:

"Tình hình của phụ nữ Afghanistan đã có nhiều cải thiện mặc dù vẫn còn những thách thức. Tôi có thể nói là đã có nhiều người phụ nữ được tham gia vào quốc hội. Chúng tôi cũng được tiếp cận với giáo dục và giáo dục để học, được đi làm cho các văn phòng của chính phủ. Chúng tôi hy vọng là mặc dù còn khó khăn nhưng tình hình sẽ tiếp tục được cải thiện."

Tin tức súng vẫn còn trên các đường phố của Libi, máu của những người phản đối vẫn đổ, nhưng không vì thế mà những người đứng lên đấu tranh đòi hỏi các quy định của bên của phụ nữ, và cơ quan tham gia vào tiến trình dân chủ tại đất nước của mình.

Nói nhä ngoäi träng Hillary Clinton nhän däp lä kä niäm ngày mừng 8 tháng 3, 'không mät chính phä nào có thä thành công näu mät näa dân sä cäa hä không đäc tham gia vào các quyät đänh quan träng. Nhäng ngäi phä nä täi quäng träng Tahrir & Cai rô đã cho thäy rõ rằng räng hä cũng phäi đäc tham gia täng nói và đäc tham gia bäu cä trong täng lai'.